

Uppföljningsbeslut

efter granskning av undervisning i svenska som
andraspråk i årskurs 7-9 vid Klockarskolan i Säters
kommun

Med anledning av den rådande situationen med risker för smittspridning av Covid-19

Många skolor är i dagsläget starkt påverkade av de åtgärder som vidtas med anledning av Covid-19. Följden kan vara stor frånvaro av personal eller att resurser måste tas i anspråk för nya förhållanden. Skolinspektionen anpassar för närvarande på olika sätt sin tillsyn och granskning. Mer information finns på www.skolinspektionen.se. Vi följer kontinuerligt situationen och hur den påverkar skolsystemet i olika delar av landet. Eftersom skolan fortfarande är aktiv och ska fortgå men under andra omständigheter menar Skolinspektionen dock att det är viktigt att meddela bedömningen i uppföljningen av den tidigare granskningen som redan ägt rum.

Inledning

Skolinspektionen har genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av undervisning i svenska som andraspråk i årskurs 7-9 vid Klockarskolan. Granskningen genomfördes under vårterminen 2019.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen ett par utvecklingsområden för skolenheten som angetts i beslut den 15 april 2019.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Klockarskolan senast den 18 januari 2020 ska redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsbehov. Sätters kommun har inkommit med en sådan redovisning den 9 januari 2020.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer redovisade åtgärder på följande sätt:

1. Organisatoriska förutsättningar

Huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten på skolenheten.

3. Undervisningen

c. Elevernas möjlighet att kommunicera och uttrycka ett komplext innehåll

Huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten på skolenheten.

Skolinspektionens samlade bedömning är att ytterligare åtgärder behövs för att höja kvaliteten. Myndigheten förutsätter att huvudmannen tar ansvar för ett fortsatt utvecklingsarbete.

Skolinspektionen avslutar granskningen.

Bakgrund

1. Organisatoriska förutsättningar

Författningsstöd

2 kap. 10, 13 och 34 §§, 4 kap. 4–7 §§ skollagen

5 kap. 14 och 15 §§ skolförordningen (2011:185)

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 5 Kursplaner

Bedömningen var: Rektorn skapar i delar organisatoriska förutsättningar för att undervisningen i svenska som andraspråk ska bedrivas med god kvalitet och ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande del:

- Rektorn behöver inleda ett utvecklingsarbete med att analysera elevernas kunskapsresultat samt skapa förutsättningar för samverkan i undervisningen i svenska som andraspråk

Av inkommen redovisning framgår att det sedan våren 2019 anordnas gemensamma träffar för kommunens lärare, från alla skolformer, inom olika ämnen och ämnesgrupper, till exempel svenska som andraspråk. Vidare anges att resultaten analyseras i kvalitetsarbetet, men det framgår inte hur detta görs. I redovisningen anges att skolan numera inte regelmässigt beslutar att elever som klarat kunskapskraven i svenska som andraspråk ska läsa ämnet svenska. De får istället fortsättningsvis undervisning i svenska som andraspråk, men i den ordinarie klassen.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen har vidtagit vissa kvalitetshöjande åtgärder inom området rektors ledarskap. Delar av det påbörjade utvecklingsarbetet ligger i linje med vad som behövs för att höja kvaliteten i utbildningen. Att lärare över stadiegränser och mellan skolformer träffas främjar utveckling, men genom samverkan med andra lärare som undervisar på högstadiet ges förutsättningar för en samverkan som tydligare och mer konkret kan kopplas till hur undervisningen planeras och bedrivs. Vidare är det positivt att resultaten numera analyseras, men

huvudmannen behöver också följa upp hur detta görs. Inte minst viktigt är att rektorn och lärarna kopplar resultaten till hur undervisningen bedrivs. På så sätt skapas goda förutsättningar för att utveckla undervisningen och därigenom höja måluppfyllelsen och kunskapsresultaten i ämnet.

Skolinspektionen vill vidare betona vikten av att såväl behovsbedömningen som hur undervisningen i ämnet organiseras för en elev, utgår från vad som bäst gagnar elevens språkutveckling. Om en elev ska läsa svenska som andraspråk eller inte, och om en elev ska undervisas i separat grupp eller tillsammans med elever som läser ämnet svenska, ska inte kopplas till vilket betyg eleven har. Det som ska avgöra är en bedömning av vad som bäst främjar elevens språk- och kunskapsutveckling.¹ Mot denna bakgrund behöver utvecklingsarbetet för att höja kvaliteten inom området fortsätta.

3c. Elevernas möjlighet att kommunicera och uttrycka ett komplext innehåll

Författningsstöd

1 kap. 4 och 5 §§, 3 kap. 3 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 5 Kursplaner

Bedömningen var: Undervisningen genomförs i delar på ett sådant sätt att eleverna ges rika möjligheter att kommunicera på svenska och uttrycka ett komplext innehåll utifrån sin kunskapsnivå och ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande del:

- Att undervisningen i svenska som andraspråk planeras och genomförs så att eleverna ges många möjligheter till muntlig kommunikation på svenska.

Av inkommen redovisning framgår att undervisande lärare har infört övningar med talkort, där eleverna får en gemensam diskussionsfråga som anknyter till arbetsområden i exempelvis samhällsorienterande ämnen. Eleverna får först ta

¹ På hemsidan för Nationellt centrum för svenska som andraspråk finns svar på frågor som bland annat handlar om behovsbedömningen och organiseringen av undervisningen. Se till exempel: <https://www.andrasprak.su.se/om-oss/vanliga-fr%C3%A5gor/grundskola/n%C3%A4r-ska-en-elev-sluta-l%C3%A4sa-svenska-som-andraspr%C3%A5k-1.107734> och <https://www.andrasprak.su.se/om-oss/vanliga-fr%C3%A5gor/grundskola/hur-b%C3%B6r-sva-bedrivas-inom-svenskundervisningen-eller-separat-1.200885>.

ställning till frågan själv och skriva ner sina tankar, och därefter diskutera frågan i par för att sedan diskutera frågan gemensamt i klassen. Målsättningen är att detta ska vara ett återkommande moment i undervisningen varje vecka.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen har vidtagit vissa kvalitetshöjande åtgärder inom området. Det påbörjade utvecklingsarbetet ligger i linje med vad som behövs för att höja kvaliteten i utbildningen. Det är dock viktigt att undervisningen i ämnet som helhet planeras och bedrivs så att eleverna ges många tillfällen att prata svenska, och att detta inte begränsas till enskilda moment i undervisningen. Mot denna bakgrund behöver utvecklingsarbetet för att höja kvaliteten inom området fortsätta.

På Skolinspektionens vägnar

X Sofia Lindstrand

Beslutsfattare
Signerat av: Sofia Lindstrand

X Hans-Göran Arvidsson

Föredragande
Signerat av: Hans-Göran Arvidsson